

**Associació Protectora
de l'Ensenyàncià Catalana**

Dijous prop passat en el Teatre del Centre de Lectura hi tingué lloc una hermosa vetllada per a solemnitzar la constitució en nostra ciutat d'una Comissió Delegada de l'A. P. de l'E. C.

El local estava completament ocupat per escollida concorrença. En una llotja de platea hi havia l'Excm. Ajuntament representat pel senyor alcalde D. Josep Simó i varis senyors regidors de la majoria i el senyor Roig Padró.

Acabada la representació de «La Pedadora», pujaren a l'escenari a ocupar la taula presidencial els senyors alcaldes, president del Centre de Lectura, Ignasi Iglesias, Grant i Sala, Barrufet i varis senyors regidors i socis de l'Associació P. de l'E. C.

El senyor Barrufet, president de la Comissió Delegada de Reus, llegí un eloquent discurs glosant la finalitat de l'Associació, que no és altra que catalanizar l'ensenyàncià.

Seguidament feu us de la paraula l'entusiasta catalanista i propagador de la benemèrita Associació en J. Grant i Sala qui pronuncià un fogós parlament abogant per a l'ensenyàncià catalana i senyalant les ventatges que això reportaria a la causa catalana.

Enumera les poblacions on hi ha constituïda Delegació, les escoles que subvencionen la Protectora, el nombre de socis amb que compta, etc., etc.

Fa una crida a les dones catalanes per a que ajudin en la tasca empresa de catalanitzar als infants.

Acaba dient que el dia de la Diada de la Llengua Catalana va venir a Reus a posar la primera pedra a l'obra de la Protectora en nostra ciutat i que en l'acte que s'estava celebrant es posava la bandera de la coberta. A veure si aviat em convideu a inaugurar una Escola Catalana que jo vos prometo serà subvencionada per la nostra Associació. (Grans aplaudiments).

Després s'aixeca a parlar el poeta del poble, l'eminent dramaturg Ignasi Iglesias, qui és rebut amb una gran ovació i escoltat amb un fort interès. El seu parlament fou tant hermos, tant sublim, que emocionà a la selecta concorrença i del qual no voldriem donar-ne un extret per a no treure la dolçor dels llavis dels qui tinguerem el goig de sentir-lo.

Dedica un record al gran patrici en Manuel Folguera i Durán, que fou el primer en pensar a protegir l'Ensenyàncià Catalana.

Diu que l'ensenyàncià és l'obra que èmmeua més dret a la consecució dels ideals catalanistes, per què va de dret al cor. Per aquí es deuria començar per apoderar-se del cor dels infants i transformar-los en homes d'empenta.

Recorda quan era infant que no se li ensenyà res de veritat de l'història de Catalunya. Tots allavars sabien qui eren Padilla, Bravo i Maldonado i ignoraven qui eren en Pau Claris, Don Jaume el Conqueridor i el Rector de Vallfogona.

A tots se'n ha fet aprendre que hi hagué un Guzmán el Bueno, però no se'n ha ensenyat que hi hagué un Joan Blanca que en el seti de Perpiñà per a no trair a sa Patria deixà matar al seu fill i a la seva esposa a punt d'ésser mare.

Mares que al costat del bressol gronxeu els vostres tendres infants, quan els canteu una cançó i ho feu en la nostra doça llengua, canteu la amb braó, no com qui canta un himne, però penseu que en aquells moments feu l'esperit dels vostres fills!

No volgueu ésmenar la Naturalesa! Si Déu ens han donat una llengua per a que parlem amb ella, no devem ésser nosaltres els qui volguem canviar-la, per que no podríem, com no podríem canviar el cant del rossinyol.

Que no'n vinguin amb que som exclusivistes! Tal vegada als que, volen abraçar tot el món, no els hi cab a les mans la terra catalana!

Això no és mesquinesa ni raquitisme! També ens ho sembla el sol de petit i dona claror a tot el món!

¡Noies enamorades! volgueu ésser festejades en català. Que els vostres promesos vos diguin: ¡Reina del meu cor! i Cel meu!

Potser amb cab més llengua de la terra es pot expressar amb tanta dolçura el cel, la terra i el cor d'un aimant.

Fa molts anys que volen matar-la la nostra llengua i encara inspira als poetes i actes com el que celebrem.

Tot ho troben hermos lo de la nostra terra, per què si tot ho és, no ho te d'ésser la llengua?

Per dignitat humana devem parlar i aprendre la nostra llengua. Acabat aprenquem la castellana i la francesa i totes les del Univers, pero per sobre de tot la nostra.

¡Canteu mares en català als vostres fills!

¡Els que festeju dieu se els vostres amors en català!

¡Homes d'ideals, canteu el vostre en la nostra llengua, els que penseu com nosaltres, i els que no, canteu també en català l'himne de l'Univers.

¡Semarem! Semarem que farem més via sembrant que segant! Hem de fer com els que planten pins que's planten pels que vindran.

Sembrem .. semarem que ja cultirem. (Entusiasta ovació que dura llarga estona).

Després es llegiren varies composicions per nens i nenes i pels primers actors de la Companyia senyor Pera i senyora Roca.

Acabà la vetllada amb la representació de «L'alegría del Sol».

Comentaris breus

«Las Circunstancias» ja no escriu per als xinos.

Ahir dedica quasi tota la seva edició als habitants de la lluna.

Quina gorja suposa als seus lectors, el diari possibilista!

Perque, senyors, n'hi ha per revertar de riure amb la lògica que gasta el confrare.

Parlant, per exemple, de les cessantes decretades pel nou alcalde, pregunta: «Por qué ha cometido atropello tan grande?»

I en la ressenya de la sessió municipal, al·ludint a les cessantes produïdes per l'anterior alcalde, de R. O.: queviu de la minoria possibilista, diu «que en uso de su perfecto derecho empleo el señor Sardá al destituir a varios, para poner otros de su confianza.»

Es dir, que lo que es «un perfecto derecho» per a l'alcalde resulta un «atropello grande» per a un alcalde popular i amic nostre... només si això no és lògical.

Cavallers, que això no és lògical.

Es barra!

Mares que al costat del bressol gronxeu els vostres tendres infants, quan els canteu una cançó i ho feu en la nostra doça llengua, canteu la amb braó, no com qui canta un himne, però penseu que en aquells moments feu l'esperit dels vostres fills!

gira al redós dels empleos—les cessantes produïdes per la majoria consisteixen, repel·lint dignament la violència realitzada pels qui, convertits en majoria accidental mercés a una ex·citable defecció, despediren injustament tots els empleats amics nostres.

I en aquest treball, model de desocupació, son autor també hi vertex la lògica de costum. Parla del «conglomerado que usurpa el gobiern municipal», dels «sentimientos de autonomía» que han quedat reducidos a despedir empleados», de «público desprecio» de «actos arbitrarios», etc., etc. Sense tindre, ni remotament, en compte que són els seus amics als qui retrata de cos enter.

I acaba recollint una versió que diu circula, de que «en año nuevo» els nostres amics «obtendrán la Alcaldía de R. O.», posant hi aquest sabrés començar:

«Si tal sucediera, además de apartarse las gentes decentes de su lado, el pueblo les despreciaría porque, su deseo, sería de los que forman época y de aquellos que jamás se olvidan.»

Els amnésics de «Las Circunstancias» es veu que ja han oblidat la seva defeció...

Pero on se manifesta més aguda la despreocupació del colega, és en la ressenya de la última sessió municipal. Basti dir que és tendenciosa i arbitraria. I que, ni per equivocació, anota una veritat.

I si los sols la desapreciació lo que hi resplandeix!

Hí traspúa, també, com de consumir, el cretinisme. Vegí's aquest bote net:

«... hay que hacer constar que la distitución de la fuerza armada es competencia del alcalde, pero, según se ve, como que don Pepe lo ignora, los desmituyó la mayoría.»

No, senyor sabihondo, no; lo que feu la majoria és destituir als individus de la «fuerza armada» que el senyor Sardá emplea, no «en uso de su perfecto derecho», sino cometent una infracció legal, passant per damunt de l'accord d'amortitzar aquelles places, pres per l'Ajuntament i Junta de Municipal de Vocals Associats.

Ho té entès, ara, el colega?

Qui no sabia el que es portava entre mans era el seu amo i senyor, l'ignorant Sardá.

I els satélits llurs.

Als qui, la fam d'empleos, els feu perdre fins el coneixement.

Error d'impremta

En la secció «Apostilles» de l'edició d'ahir, deiem que l'alcalde dimítit senyor Sardá havia distribuit vint mil pessetes dos dies abans d'ésser tret de l'Alcaldia. Doncs bé; aquell vint havia d'ésser un vuit, que el caixista contó, essent en lletres, facilment. Mes podem aprofitar aquesta aclaració per a donar les xifres exactes de lo invertit pel senyor Sardá des del 30 de Novembre últim al dia 4 del corrent: no res menys que 11.654 pessetes amb 30 céntims.

De manera que amb molt poc més—fins a unes 14 mil pessetes—ne tenia prou el senyor Sardá per a pagar la nòmina del personal corresponent al mes de Novembre úlim. Amb quin dret, doncs, ara aprimen els empleats cessants al nou alcalde, per a que els faci efectius tot seguit els seus haberes?

El senyor Sardá sobre haver deixat pendent de pago la nòmina de Novembre, deixà en caixa, el dia que prengué possessió de l'Alcaldia el primer tinent alcalde, l'irrissoria quantitat de 21 pesetes amb 65 céntims.

Doncs, bé, ¿com volen que se'n pague tot seguit als empleats cessants? Amb molt acert els digué el senyor alcalde que ell creia havien cobrat ja el mes passat i que, d'haver sigut així no hi hauria hagut dificultat en pagar-los tot seguit els dies que tenien d'aquest mes. Pero que havent-los deixat pendent el mes passat l'alcalde sortint i havent deixat en caixa una quantitat irrisoria, no's cabia més recurs que esperar a que hi haguesser quartos.

I en tot cas—afegim nosaltres—que els faci algun anticí el seu amic i senyor, aquell qui poguen-los pagar, abans d'ésser tret de l'Alcaldia, no ho feu, deixant la càrrega al nou alcalde popular.

Informació

L'alcalde popular, nostre distingit amic, En Josep Simó, ha tingut l'atenció que li remerciem, de notificar-nos que ha pres possessió de l'Alcaldia, per a quin càrcer ha sigut elegit per la Corporació municipal, oferint-nos amb aital motiu el seu concurs i la més decidida cooperació per tot quant interessa al servei públic i al progrés de la ciutat.

Al corresponde com és degut als oferiments del senyor alcalde, ens plau molt felicitar-lo i felicitarnos a l'ens, pel seu enllaixament a la més alta investidura local, segurs de que el seu pas per l'Alcaldia ha de deixar el bon record d'abans, puix ne son prenada segura les seves drets personals i el seu provat amor a la ciutat.

Com de costum en els dies festius, aquesta tarda se celebrarà ball en el Foment Republicà Nacionalista i a La Palma.

«Lectura Popular» d'aquesta setmana publica, aplegats sots el títol de «Narracions», varis treballs en prosa del maluguanyat escriptor En Francesc de P. Capella.

Preus de suscripció

REUS. . Pts. 1'50 al mes.
Fora. . . » 4'50 trimestre
Estranger » 9— »

Número solt 5 céntimes

Anuncis segons tarifa

CASA JORBA

ESTANISLAU FIGUERES, 2

La casa Jorba, que es dedica a la venda d'articles de pisa, cristal i tot lo concernent en aquest ram, ha rebut grans existències de GERRES, propies per a conservar olives. PREUS LIMITATS.

Se troba vacant la secretaria del jutjat municipal de Pratdip.

Les funcions que per a avui tarda i nit anuncia l'empresa del Teatre del Centre de Lectura prometen veure's molt concorregudes donat lo escollit del programa de les mateixes, els quals publiquem a la secció d'espectacles.

Per a demà dilluns està convocada la Diputació provincial.

MAGATZEMS GIBERT

Plaça Constitució, 1
Abrigs i trajos confeccionats, poden comprars'en a preus molt econòmics, en els MAGATZEMS GIBERT.

Pel registrador de la propietat, integrí, d'aquesta ciutat i el seu partit, don Anton Jarones Rodríguez, ha sigut nomenat substitut de dites oficines don Sebastià Benet Sangenís, a qui felicitem.

Amb un abundant i escollit programa de pel·lícules d'art, avui se celebra'n a la Sala Reus extraordinaries sessions de cine, tant a la tarda com a la nit.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS ILTRES, COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA

DESPATX: Robuster, 28, ent. de 11 a 12 i de 16 a 18

«Lectura Popular» d'aquesta setmana publica, aplegats sots el títol de «Narracions», varis treballs en prosa del maluguanyat escriptor En Francesc de P. Capella.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny

Companyia de sarçuela i opereta dirigida pel primer actor Emili Duval i el mestre concertador Laureá Riba.

Grans funcions per a avui

Tarda, a dos quarts de sis.—L'opera-tàcera cómica en dos actes, LA GENERALA.

Nit, a dos quarts de deu.—L'opera en tres actes, EVA.

Centre de Lectura.-Teatre Gran Companyia de Declamació

dirigida pel primer actor

Don ANTONI PIERA

i de la que'n forma part la 1.ª actriu

Sra. D. JOSEFINA ROCA

Grans funcions per a avui

Tarda, a dos quarts de cinc.—La comedia en tres actes, «Quan l'amor ha encès la flama» i la divertidissima peça en un acte «El

EL CAS MÉS SENZILL DE TOS:

el refredat més simple, qualsevol lleuera inflamació, més que afecions transitòries constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de **TOS** i enfermetats de les vies respiratòries són el remei més fort que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparéixer tot seguir la fadiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

FARMACIA SERRA**El rei dels cafès**

Pureza garantida

LES PERSONES DE BON PALADAR PRENEN EL CAFÉ "PAMPA"
AGENTE EXCLUSIVO PARA LA VENTA EN ESPAÑA
ROMÁN MARÍMON - PLAZA CATALUÑA, 7
REUS

El més agradable

Aroma concentrat

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquissimá aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lligüima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estòmac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta: de 50 paquets a 3'65 pessetes de 100 paquets a 7 pessetes,

UN PAQUET SOLT: 10 CÉNTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil, vigoritzar a l'imponent.

- Arraval de Santa Agnès, número 80 - REUS

DISPONIBLE**L'Hidràulica Reusense**

de EMILI AULÉS

Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Cami de Riudoms REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37 REUS

JOAN PUJOL

RECADER

EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA

ARRAVAL ALT DE JESÚS REUS

NON PLUS ULTRA

Trajos a preus inverossímils

La casa millor assortida en traços per a nens

Portal de Jesús, 1. REUS

Esteve Massagué

COMISSIONS-REPRESENTACIONS

SANT LLORENS, 8, 3.^r REUS

DECORACIÓ - MOBLES

J. MONTAGUT

Carrer de la Presó, 4 REUS

Fàbrica de Capsus de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer del Galí, 4 REUS

DROGUERIA

de H. MARINÉ

Claudi Borrás

DENTISTA

Plaça Constitució, 13 REUS

**TINTORERIA de
MANUEL CIBIAJH**

Se' renta i tenyeix tota classe de roba.—S'utilitza el planxaçat elèctric.

Galanes, 7

REUS

DISPONIBLE**Fàbregas i Recasens**

Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros

Rambla dels Estudis, 4 (TELEFONS
A 22481 A 3453)

BARCELONA

LA CRUZ ROJA

Antic i acreditat establiment de Ortopedia, fundat en 1896, per don JOSEP PUJOL

A questa casa té a la venda un gran assortit de Braguers de totes classes, més pràctic i modern per a la curació de les hernies per críquiques i rebels que siguin.

Petits Braguers de cauixú per a la prompta curació dels tendres infants.

Especialitat en aparells articulats fabricació de la casa, aplicats per persona competent amb molts anys de pràctica en la mateixa.

Faixes hipogàstriques per a cerretjar la obertura, dilatació i abultament de ventre.

Tirants homoplàstics per a evitar el carregament d'espatilles.

Confecció de tota classe d'aparells d'Ortopedia. Gran assortit en lentes i ulleres per a la vista miope i vista cansada. Binocles de teatre i campanya i tot lo concernent al ram de Optica, Cirurgia i Ortopedia.

"LA CRUZ ROJA" (CASA FUNDADA EN 1896) MONTEROLS, 16 (Al costat del fabrant de gorres a la fàbrica Pena)